

Drugi regionalni festival vseživljenjskega učenja v Jugovzhodni Evropi
Mednarodna konferenca o vseživljenjskem učenju in izobraževanju odraslih

V okviru drugega regionalnega festivala vseživljenjskega učenja v Jugovzhodni Evropi (JVE) je bila 19. in 20. septembra 2006 v Sarajevu organizirana¹ mednarodna konferenca »Vseživljenjsko učenje in izobraževanje odraslih – ključna dejavnika za gospodarsko in družbeno preobrazbo v JVE«. Srečanje na politični in strokovni ravni je bilo prednostno namenjeno izmenjavi informacij o napredku in sodelovanju na področju vseživljenjskega učenja in izobraževanja odraslih po letu 2003, ko je bila pod okriljem prvega regionalnega festivala učenja v Skopju podpisana posebna deklaracija. Konference, ki se je zaključila s slovesnim odprtjem festivala vseživljenjskega učenja Bosne in Hercegovine, smo se udeležili dr. Slavica Černoša, Darijan Novak in mag. Zvonka Pangerc Pahernik iz Andragoškega centra Slovenije (ACS) ter Metka Zevnik, direktorica Centra za poklicno izobraževanje (CPI).

Mednarodno srečanje so odprli pomembni predstavniki političnega življenja v Bosni in Hercegovini (minister prof. dr. Safet Halilović, Ministrstvo za civilne zadeve, BiH; predsedujoči sveta ministrov BiH, gospod Adnan Terzić in drugi) ter predstavnik gostiteljev, vodja nemškega inštituta IIZ/DVV iz Bonna, prof. (H) dr. Heribert Hinzen. Uvodni prispevek z naslovom *Vseživljenjsko učenje – politična razsežnost in pomembnost* je imel Goran Svilanović, predstavnik Pakta stabilnosti za Jugovzhodno Evropo. Doris Pack, predsednica delegacije za odnose z državami Jugovzhodne Evrope in nemška poslanka Evropskega parlamenta, je spregovorila o vseživljenjskem učenju v JVE in njegovem pomenu za ekonomsko blagostanje, stabilnost in integracijo. Marijana Grandits, predstavnica Pakta stabilnosti za JVE, je govorila o pomenu razvoja človeškega kapitala. Sledile so izjave ministrov oziroma namestnikov ministrov iz devetih držav in iz Kosova. V svojih prispevkih so spregovorili o napredku na štirih področjih, ki jih opredeljuje omenjena Deklaracija; po njej naj bi do leta 2005 vse države zagotovile:

- pri ministrstvu za šolstvo poseben oddelek oziroma odgovorne osebe za izobraževanje odraslih in vseživljenjsko učenje;
- zakonodajni okvir za področje 'izobraževanje odraslih in vseživljenjsko učenje', vključno z zakonom o izobraževanju odraslih;
- širše možnosti za študij andragogike;

¹ Dogodek so organizirali Inštitut za mednarodno sodelovanje pri Nemški zvezi ljudskih univerz (IIZ/DVV) Bonn, Nemčija, IIZ/DVV Urad v Sarajevu, BiH - oba iz mreže EBIS ((E)rwachsenen(B)ildung in Suedosteuropea, projekt v okviru Pakta stabilnosti) ter Ministrstvo za civilne zadeve Bosne in Hercegovine.

- organizacijo vsaj dveh strokovnih srečanj, na katerih bi potekale razprave o dejavnostih in rezultatih na področju izobraževanja odraslih ter izmenjave izkušenj.

Slovenijo je zastopala *dr. Slavica Černoša*, v.d. direktorice ACS, ki je v uvodu izpostavila specifični položaj naše države ter dejstvo, da so bili vsi cilji, postavljeni v Deklaraciji, pri nas uresničeni še pred njenim podpisom. Po predstavitvi uradnega govora je poudarila, da smo zaradi skupne zgodovine zainteresirani za razvoj regije ter odprti za izmenjavo izkušenj in znanj na področju izobraževanja odraslih in vseživljenjskega učenja v JVE.

Popoldanski del je odprla *Isabelle Le Mouillour* iz Zveznega inštituta za poklicno izobraževanje in usposabljanje iz Bonna; predstavila je Evropsko ogrodje kvalifikacij in njegove implikacije za vseživljenjsko učenje. Sledilo je delo v treh skupinah:

- **Izobraževanje odraslih – trendi in aktualne teme v Evropi**

Dr. Heribert Hinzen iz IIZ/DVV, Bonn je predstavil študijo EAEA z istim naslovom. Raziskava prinaša pet ključnih ugotovitev in temelji na tezi, da je izobraževanje odraslih – poleg formalnega, šolskega izobraževanja, poklicnega izobraževanja in usposabljanja ter visokošolskega izobraževanja – eden od štirih stebrov vseživljenjskega učenja. Člani delovne skupine smo obravnavali omenjenih pet sporočil z vidika dogajanj v naših državah. O delu v skupini je v plenarnem delu poročala predstavnica Slovenije, *mag. Zvonka Pangerc Pahernik*.

- **Evropsko ogrodje kvalifikacij in kakovost v vseživljenjskem učenju**

V uvodnem predavanju je *Isabelle Le Mouillour* predstavila primere iz nekaterih držav. V delovni skupini je *Metka Zevnik* iz CPI predstavila dosedanje delo v Sloveniji ter predvidene korake na tem področju v prihodnosti.

- **Vseživljenjsko učenje in zakonodaja – stanje in izzivi prihodnosti**

V uvodnem predavanju je *Christine Etz* iz Agencije za izobraževanje odraslih in nadaljnje izobraževanje iz Hannovra predstavila primer uvajanja nemškega zakona za izobraževanje odraslih v Spodnji Saški. Člani delovne skupine so predstavili položaj v svojih državah ter pomembnejše elemente zakonodaje. O delu v skupini, v katero se je vključil tudi predstavnik Slovenije, *Darijan Novak*, je poročala *dr. Katarina Popović*.

Vzporedno z delom v skupinah je potekalo interno srečanje ministrov oziroma njihovih predstavnikov, ki so se podrobneje pogovarjali o situaciji na področju izobraževanja odraslih v njihovih državah. Moderator, gospod *Johann Theessen* iz Bolgarije, je prisotne pozval, da posredujejo svoja pričakovanja za prihodnje obdobje. Slovenijo je tudi v teh razgovorih zastopala *dr. Slavica Černoša*. Najprej je pojasnila svojo vlogo in razloge za udeležbo, potem pa poudarila pripravljenost za sodelovanje, zlasti za države, ki se pripravljajo za vstop v EU

ali pa države nekdanje Jugoslavije. Poudarila je prednosti, ki jih imamo kot prva država iz te skupine, ki je že članica EU, saj lahko kot pilotna država posredujemo svoje izkušnje pri pripravah na vstop ter način oblikovanja sistema z vsemi dobrimi zgledi in slabimi izkušnjami, ki so ob tem nastali. Za nekdanje države Jugoslavije smo lahko še posebej zanimivi, saj poznamo zgodovino in v večini primerov tudi jezik, državam kandidatkam pa bi lahko posredovali naše izkušnje pri pridobivanju sredstev iz različnih strukturnih skladov, zlasti Evropskega socialnega sklada. Moderator sestanka, ki je obenem vodja mreže EBIS, je hvaležno sprejel našo pripravljenost in obljubil obisk v Sloveniji.

V plenarnemu delu so bili predstavljeni rezultati razprav v skupinah, nato je sledila predstavitev skupnega dokumenta - deklaracije, v kateri je povzeto konferenčno dogajanje in so oblikovana tri prednostna področja:

- **razvoj strategije vseživljenjskega učenja**, znotraj katere je izobraževanje odraslih obravnavano kot njen integralni del, zasnovan tako, da se bo prilagajal spremembam na trgu dela ter družbenim spremembam, ki bodo zaznamovale regijo v prihodnjih letih;
- **razvoj kakovostnega sektorja za izobraževanje odraslih**, ki se bo zavzemal za prilagajanje evropskim standardom;
- **vpetost izobraževanja odraslih v ustrezni zakonodajni okvir**, ki mora zagotavljati raznoliko ponudbo, finančno podporo ter razvoj institucionalne infrastrukture.

Konferenco je mogoče oceniti za uspešno, saj je odprla možnosti za nadaljnje sodelovanje.

Dr. Slavica Černoša (slavica.cernosa@acs.si) in mag. Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), obe ACS